

**Aen-Merckingen Van Den Eerw. P. Cornelius Hazart,
Priester der Societeyt Jesv.**

Hazard, Cornelius

Antwerpen, 1662

§. XIV. Veerthiende soorte van Handel der oude Ketteren.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71393](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-71393)

Over-een-komste der Gerefomeerde, &c. 405
landen/ ghetrouwelijck onder de Heydenen heb-
ben ghewerkt : Tis haer ghenoegh (soo als
Tertullianus seght) haer te houden tusschen de en-
ghe palen van Nederlant / om de onse te verke-
ren; ofte indien der eenighe meer uyt bedinaech
ofte noot/ als uyt pever/ baren naer andere ghes-
westen / wat doen sy anders als haer eyghen
volck stijven in hare ghesinthept / sonder haer
voorderg uyt te breghen / tot de beheeringhe der
ongheloovighe?

Waer sijn se/ die haer leven hebben gewaecht/
ende te pande gheslecht teghen de wreethept/ ende
vervolginghen der barbarische Coninchen / te-
ghen de venijnige pijlen der wilden / teghen de
raesernije der menschen-eters/ om soodanich een
werck uyt te voeren? waer sijn se die in die lan-
den/ om soo een oorsake/ haer bloedt hebben ver-
gotten? leest byg hare Martelaers boeken / ende
siet of ghy soodanighe vinden sult.

Past dan op haer niet wel t'ghene Tertullianus
verhaelt van de oude ketterg / dat haer werck was
niet de Heydenen te bekeeren , maer de onse te ver-
keeren?

§. XIV.

Veerthiende soorte van Handel der ou- de Ketteren.

Dese beschrijft ons Tertullianus met de vol-
ghende woorden: Sy en thoonen gheen cer-
biedinghe aen hare gheestelijcke Oversten, sy
verschillen van malkanderen in haer eyghen reghels, als
een yeder in t'besonder nae sijn goetduncken verklaere,
ofte verdraeyt, t'ghene hem gheleert is; ghelyck oock
de ghene die het gheleert heeft, het selve, nae sijn goet-
duncken, ghemaect heeft.

Cc;

Wat

Wat eerbiedinghe is dit by Partij, dat een oncker standich persoon ofte ergheng een slecht/ende hoc vronken / i'ghene dat versch komt met den bybel van sijn spinne wiel haren Predikanten sul- len durven controlleren/ofte in syne citatiën/ofte in syne verklaringen vande Schrifture / en daer van rekhenschap epfchen? is dat het respect dat een leerlinck moet draghen aan syne Mees- sterg? is dat i'ghene Christus ons heeft gheleert/ dat een discipel niet en is boven den meester? wat respect is dit/dat men sijn meesters/ ende Leeraars niet voordert en berrouwt / in i'ghene sy leeren/ als i'ghene men selve naestet/of het sooi is? is dit niet soo veel als haer suspect hebbē van bedroch/ ofte ontruwicheyt? jac herinnerelyck uytgeven/ dat sy selve de sake soō wel/of beter verstaen/ als de ghene die haer leeten?

Doeght hier nu op/ dat dit niet gheschieden en kan/ sonder haer eygen goerduncken te volghen in i'ghene haer gheleert wort.

Doch niet wonder/ seght Tertullianus. Want de Leeraar selve heeft sijn enghen goerduncken ge- volghet; want alles voorgestelt synde wat hare leeringhe teghen gaet/ het komt hier ten lesten op uyt. Dat moet soo verstaen worden: ofte / ick verstaet dat soō, ende soō voorigt, dit was precis den handel bande oude ketterg/ ergo de Nieuw Gheriformeerde, komen hier in precis over-een met de selve.

10 100 1000

§. X V.

Vijfthiende soorte vande handel der Ketteren.

Van de Marcioniten, gherugght Tertullianus lib. 1. contra Marcion c. 20. dat sy voorgaerden/ de kercke te Reformeren, ende sepden/ dat sy gheene nieuwleeringhen voort brachten: sijn woorden/sijn dese: Wy moeten ons oock beschermen

sc-